T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/619
KARAR NO : 2024/565
KARAR TR : 02/12/2024

ÖZET: Kamu İhale Sözleşmesi imzalandıktan sonra, taraflarca sözleşme hükümlerinin yerine getirilmesi sırasında, süre uzatımı gerekçesiyle davacının gecikme cezası ödemesine ilişkin uyuşmazlığın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : ****
Vekili : ****
Davalılar : 1- Arnavutköy Belediye Başkanlığı
Vekili : ****
2- Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
Vekili : ****

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkil ile Arnavutköy Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü arasında*"İmrahor Çok Amaçlı Hizmet Tesisi ve Meydan Düzenlemesi Yapım İşinin"* yapımı hususunda 04/05/2017 tarihinde sözleşme kurulduğunu, müvekkilin yüklenicisi olduğu bu işin teslim süresinin 25/06/2018 tarihinde dolarak teslim edilmesinin planlandığını, ancak müvekkilin alması gereken hakediş ödemelerini alamaması sebebiyle işi zamanında teslim edemeyeceğini anladığından Arnavutköy Belediye Başkanlığı Fen İşleri Müdürlüğüne bir dilekçe yazarak bu durumu izah edip işin teslimi için ek süre talep ettiğini, davalı idarenin ise gecikme cezası uygulayarak işin 120 gün uzatılmasına karar verdiğini, yeni teslim tarihinin 23/10/2018 olarak kararlaştırıldığını, akabinde müvekkilin 18/08/2018 tarihli yeni bir dilekçe vererek gecikme cezası uygulanmaksızın süre verilmesini talep ettiğini, dilekçede bulunan hakediş raporundan da görüleceği üzere 5 ve 6 nolu hakedişlerin ödenmesinin hiç yapılmadığını, diğerlerinin ise geciktirilerek ödendiğini, dolayısıyla hakediş ödemelerinin bir kısmını zamanında alamayan bir kısmını ise hiç alamayan müvekkilin işin teslimini geciktirmek zorunda kaldığını, müvekkilin bu talebine cevap veren idare hakedişlerin ödenmemesi sebebiyle ancak 45 günlük bir gecikme olabileceği hesaplamasını yaparak 45 günlük kısım için gecikme cezası uygulanmayacağını ancak kalan gün için cezalı olarak işlem yapılabileceğini belirttiğini, tarafların imzalamış olduğu sözleşmenin 18. maddesinde *"süre uzatımıyla ilgili hususlarda yapım işleri genel şartnamesi hükümleri uygulanır"* hükmü ile söz konusu şartnameye atıfta bulunulduğunu, şartnamenin 30. maddesinde ise idarenin sebep olduğu bir durum nedeniyle işin gecikmesi söz konusuysa herhangi bir gecikme cezası uygulanmadan işin süresinin uzatılacağının hükme alındığını, müvekkilin dilekçesine cevap veren davalı tarafın müvekkile yapılan hakedişlerin gecikerek ödendiğini, bir kısmının ise henüz ödenmediğini kabul ettiğini, buna dayanarak 45 günlük bir gecikme olacağını hesap ederek 45 gün boyunca gecikme cezası uygulanmamasına akabinde devam edecek gecikmeler için gecikme cezasının sözleşmede kararlaştırılan şekilde uygulanmasına karar verdiğini, taraflar arasında devam eden yazışmalar neticesinde bir anlaşma sağlanamadığını, davalı idarenin müvekkile vermesi gereken süreyi vermeyerek müvekkile gecikme cezası kestiğini, akabinde uyuşmazlığın Yüksek Fen Kuruluna intikal ettirildiğini, idarenin Yüksek Fen Kuruluna vermiş olduğu savunmada müvekkile ödenmesi gereken ama hiç ödenmeyen 5 ve 6 nolu hakedişlerden hiç bahsedilmediğini, dolayısıyla Yüksek Fen Kurulunun eksik bilgi ve belgelerle inceleme yaparak *"gecikme cezası uygulanmasına"* karar verdiğini, Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 30. maddesinde açıkça düzenlendiği üzere idareden kaynaklı bir gecikme yaşanması durumunda yüklenicinin talep etmesine dahi gerek olmaksızın gecikme cezası içermeyen bir süre uzatımı verilmesinin mecburi olduğunu, dolayısıyla Yüksek Fen Kurulunun eksik inceleme ile vermiş olduğu bu kararın kaldırılmasını talep ettiklerini, davalı idarenin müvekkile 2019 yılının başlarından beri gecikme cezası uyguladığını, dolayısıyla haksız ve mesnetsiz kesilen bu cezaların iptaline karar verilmesini arz ve talep ettiklerini beyan ederek, usul ve kanuna aykırı olarak eksik inceleme sonucu karar verilmiş Yüksek Fen Kurulu kararının kaldırılmasına, haksız ve mesnetsiz düzenlenen gecikme cezalarının iptaline karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **İstanbul 14. İdare Mahkemesi 10/07/2020 tarih ve E.2020/877, K.2020/916 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, 2577 sayılı İYUK'nun 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, taraflarca istinaf edilmemesi üzerine karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...İdari yargı mercilerinde yargısal denetimi yapılarak çözümlenecek uyuşmazlıklarda, öncelikle davaya konu işlemin idari bir işlem olup olmadığı hususunun, başka bir ifadeyle, idare hukuku kurallarına göre tesis edilen, kamu gücüne dayanarak diğer tarafın rızasını aramaya gerek olmaksızın hukuki durumda tek yanlı irade açıklamasıyla değişiklik meydana getiren bir işlem olup olmadığının ortaya konulması gerekmektedir. İdari makamlar tarafından tesis edilmiş olsa bile, özel hukuk hükümlerine tabi olan işlem ve sözleşmelerden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünde adli yargı merciileri görevlidir.

Bununla birlikte, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin ve Danıştay'ın süregelen içtihatlarında; 2886 ve 4734 sayılı Kanunların kapsamına giren işlerin görülmesi için yapılan ihalelerde, sözleşme aşamasına kadar idarece anılan Yasalara dayanılarak alınan karar ve yapılan işlemlerin idari yargının denetimine tabi olduğu, ihale kararının kesinleşmesinden sonra taraflar arasında imzalanan sözleşme ve bu sözleşme hükümlerinin uygulanması ile ilgili işlemlerin ise sözleşme ve özel hukuk hükümlerine göre adli yargının denetimine tabi olduğu vurgulanmıştır.

*Dava dosyasının incelenmesinden; davacının yetkilisi olduğu **** - *** Ortaklık Girişimi ile Arnavutköy Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü arasında 2017/10777 ihale kayıt numaralı, "İmrahor Çok Amaçlı Hizmet Tesisi ve Meydan Düzenlemesi Yapım İşi" ile ilgili 04.05.2017 tarihinde sözleşme imzalandığı, ancak imzalanan sözleşme kapsamında belirlenen işin yüklenicisi tarafından zamanında bitirilmediğinden bahisle bahse konu sözleşmenin 25. maddesi uyarınca davalı Belediyece gecikme cezaları uygulanmasına karar verildiği, son olarak davalı Belediye tarafından, yüklenici hakkında uygulanacak cezalar ve süre uzatımı ile ilgili Yüksek Fen Kurulu'ndan görüş talep edildiği, görüş talebi üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı'nın 30.04.2019 tarih ve 2020/41 sayılı kararıyla "...işin bitim tarihinden sonra gecikmenin meydana geldiği her gün için, ... uygulanacak ceza miktarında sözleşmenin 25. maddesine göre işlem yapılmasına..." karar verildiği, uygulanan gecikme cezaları ile 30.04.2020 tarih ve 2020/41 karar sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yüksek Fen Kurul Kararının iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*

Bu durumda; ihale kararı alımından sözleşmenin imzalanması aşamasına kadar ilgili yasalara dayanılarak idarece alınan karar ve yapılan işlemlerin iptali istemiyle açılan davaların idari yargı yerinde, ihalenin kesinleşmesi ve sözleşmenin yapılmasından sonraki aşamada idare ile yüklenici arasındaki sözleşme hükümlerinin uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlıkların ise özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği, bu çerçevede uyuşmazlık konusu olaya ilişkin olarak "İmrahor Çok Amaçlı Hizmet Tesisi ve Meydan Düzenlemesi Yapım İşi" ile ilgili ihale kararı kesinleşip ihale gereği sözleşme imzalandıktan sonra, tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerinin olduğu sözleşme hükümlerinin yerine getirilmediğinden bahisle, sözleşme hükümleri uygulanmak suretiyle yüklenici adına gecikme cezaları uygulanması yönündeki dava konusu işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı merciilerinin görevli olduğu sonucuna ulaşılmaktadır..."

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Gaziosmanpaşa 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 18/01/2023 tarih ve E.2022/254, K.2023/25 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın idari yargı yerinde görülmesi gerektiği gerekçesiyle, davanın usulden reddine karar vermiş, taraflarca istinaf edilmemesi üzerine karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Taraflar arasında 04/05/2017 tarihinde meydan düzenlemesi için bir sözleşme yapıldığı konusunda taraflar arasında uyuşmazlık bulunmamaktadır.

Davacı, idare tarafından hak edişlerin tam ve zamanında yatırılmadığı, belirlenen işin bu nedenle zamanında bitirilemediğini zira idarece süre uzatım da verilmediğini, buna rağmen idare tarafından sözleşmenin feshedildiğinden bahisle usul ve yasaya aykırı olun yüksek fen kurulu kararının kaldırılmasını ve fesih sebebiyle oluşan zararının tazminin talep ve dava etmektedir.

Davaya konu yüksek fen kurulu kararı; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı'nın 30/04/2020 tarihli 2020/41 Karar nolu kararı olup; ilgili kararda:

"...İmrahor Çok Amaçlı Hizmet Tesisi ve Meydan Düzenlemesi Yapım İşi"nde; İdaresince uzatılan süreye göre, işin bitim süresinin 09/08/2021 tarihi olduğu, bu tarihten sonra gecikmenin meydana geldiği her gün için, gecikme cezalı çalışılan süre içerisinde 4735 sayılı Kanunun Ek geçici 4 üncü madde uygulamasıyla ilgili olarak idarece işin durdurulduğu süre hariç olmak üzere uygulanacak ceza miktarında sözleşmenin 25. Maddesine göre işlem yapılmasına,

05/01/2002 Tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunun Ek 1 ve Ek 2. Maddelerine istinaden ...karar verilmiştir" şeklindeki karardır.

05/01/2002 Tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunun Ek 1 ve Ek 2. Maddeleri incelendiğinde yüklenici ve idarenin aralarında doğan uyuşmazlıkların çözümü için Yüksek Fen

Kurulu'na başvurulmasında zorunluluk bulunmadığı, başvurulması halinde Yüksek Fen Kurulu tarafından karara bağlanan işlerin idare tarafından uygulanacağı düzenlenmiştir. Somut olayda taraflar arasındaki uyuşmalık Yüksek Fen Kurulu'na intikal ettirilmiş ve davaya konu karar verilmiştir. Burada idari işlem mahiyetinde bir işlem söz konusudur. İdare tarafından verilen ve idari işlem mahiyetinde olan bir kararın iptalinin adli yargı yerinde çözülmesi mümkün değildir. Zira, idari işlemin iptalini inceleme yetkisi idari yargı olduğundan davanın usulden reddine dair aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur."

5. Davacı vekilinin, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Gaziosmanpaşa 1. Asliye Hukuk Mahkemesince adli ve idari yargı dava dosyalarının asılları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

6. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun"*Amaç*" başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"*Bu Kanunun amacı, kamu hukukuna tabi olan veya kamunun denetimi altında bulunan veyahut kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemektir.*"

7. 4734 sayılı Kanun'un "*Kapsam*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"*Aşağıda belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülür:*

a) (Değişik: 1/6/2007-5680/1 md.) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler.

b) (Değişik: 30/7/2003-4964/1 md.) Kamu iktisadi kuruluşları ile iktisadi devlet teşekküllerinden oluşan kamu iktisadi teşebbüsleri.

c) (Değişik: 30/7/2003-4964/1 md.) Sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar, özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar (meslekî kuruluşlar ve vakıf yüksek öğretim kurumları hariç) ile bağımsız bütçeli kuruluşlar.

d) (Değişik: 12/6/2002-4761/10 md.) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilenlerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler.

e) (Değişik: 13/2/2011-6111/176 md.) 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ile bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları şirketlerin yapım ihaleleri.

(Değişik ikinci fıkra: 13/2/2011-6111/176 md.) Ancak, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve bu Fonun hisselerine kısmen ya da tamamen sahip olduğu bankalar, 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ve bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları şirketler ((e) bendinde belirtilen yapım ihaleleri hariç) 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankaların 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi gayrimenkul yatırım ortaklıkları ile enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler bu Kanun kapsamı dışındadır."

8. 05/01/2002 tarih ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "*Kapsam*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"*Bu Kanun, Kamu İhale Kanununa tabi kurum ve kuruluşlar tarafından söz konusu Kanun hükümlerine göre yapılan ihaleler sonucunda düzenlenen sözleşmeleri kapsar.*"

9. 4735 sayılı Kanun'un "*İlkeler*" başlıklı 4. maddesi şöyledir:

"*Bu Kanuna göre düzenlenecek sözleşmelerde, ihale dokümanında yer alan şartlara aykırı hükümlere yer verilemez.*

Bu Kanunda belirtilen haller dışında sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılamaz ve ek sözleşme düzenlenemez.

Bu Kanun kapsamında yapılan kamu sözleşmelerinin tarafları, sözleşme hükümlerinin uygulanmasında eşit hak ve yükümlülüklere sahiptir. İhale dokümanı ve sözleşme hükümlerinde bu prensibe aykırı maddelere yer verilemez. Kanunun yorum ve uygulanmasında bu prensip göz önünde bulundurulur."

10. 4735 sayılı Kanun'un *"Hüküm bulunmayan haller"* başlıklı 36. maddesi şöyledir:

"*Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır."*

B. Yargı Kararları

11. Uyuşmazlık Mahkemesi, benzer konulara ilişkin olarak önüne gelen uyuşmazlıklarda; sözleşme aşamasına kadar kanuna dayanılarak idarece alınan karar ve yapılan işlemlerin iptali istemiyle açılan davaların İdari yargı yerinde, sözleşme yapıldıktan sonra sözleşme hükümlerinin uygulanması nedeniyle ortaya çıkan uyuşmazlıkların ise sözleşme ve özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği yolunda pek çok karar vermiştir. (16/06/2003 tarih ve E.2003/47, K.2003/51; 05/02/2007 tarih, E.2006/154, K.2007/3; 04/06/2013 tarih ve E.2013/394, K.2013/881; 13/10/2014 tarih ve E.2014/671, K.2014/890; 29/12/2014 tarih ve E.2014/1097, K.2014/1145; 20/02/2017 tarih ve E.2016/91, K.2017/3; 24/12/2018 tarih, E.2018/865, K.2018/865; 24/02/2020 tarih,E.2019/859, K.2020/162 sayılı kararlarında olduğu gibi.)

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 02/12/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun davanın çözümündeadli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ınadli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, Arnavutköy Belediye Başkanlığınca, 4734 ve 4735 sayılı Kanun'lara göre 13/03/2017 tarihinde ihale edilerek 04/05/2017 tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan *"İmrahor Çok Amaçlı Hizmet Tesisi ve Meydan Düzenlemesi Yapım İşi"* ile ilgili olarak Arnavutköy Belediye Başkanlığınıngörüş talebi üzerine verilen Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yüksek Fen Kurulu Başkanlığının 30/04/2020 tarih ve 2020/41 sayılı*"idaresince uzatılan süreye göre, işin bitim süresinin 09/08/2018 tarihi olduğu, bu tarihten sonra gecikmenin meydana geldiği her gün için, gecikme cezalı çalışılan süre içerisinde 4735 sayılı kanunun ek geçici 4. Madde uygulamasıyla ilgili olarak idarece işin durdurulduğu süre hariç olmak üzere uygulanacak ceza miktarında sözleşmenin 25. Maddesine göre işlem yapılmasına"* ilişkin kararının ve kararda belirtilen gecikme cezalarının iptali istemiyle açılmıştır.

15. Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeler çerçevesinde, 4734 sayılı Kanun ile 4735 sayılı Kanun'un kamu hukukunu ilgilendiren yasalar olması nedeniyle, sözleşme aşamasına kadar yasaya dayanılarak idarece alınan karar ve yapılan işlemlerin iptali istemiyle açılan davaların idari yargı yerinde; sözleşme yapıldıktan sonra sözleşme hükümlerinin uygulanması nedeniyle ortaya çıkan uyuşmazlıkların ise sözleşme ve özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerekmekte ise de, sözleşme yapıldıktan sonra tesis edilse bile sözleşmenin uygulanmasından kaynaklanmayan, sözleşmeden doğan bir hak veya alacağın takibi niteliğini taşımayan, idarenin kamu gücüne dayanarak ve tek yanlı olarak tesis ettiği idari işlemlerin iptali istemiyle açılan veya bu nitelikteki idari işlemler nedeniyle doğan tazminat istemleri nedeniyle açılan davaların da idari yargı yerinde görülüp çözümlenmesi gerektiği tartışmasızdır.

16. İdari sözleşmeler, idarelerin tek yanlı, kamusal yetkiye dayanarak, kamu hizmetinin gereklerinin yerine getirilmesi için kamu yararı amacı ile taraflar arasında akdedilen ve idareye üstün hak ve yetkiler veren, gerektiğinde tek yanlı değişiklik ve fesih yetkisini de idareye tanıyan nitelikte sözleşmelerdir. Kamu idarelerinin özel hukuk alanında akdettikleri sözleşmelerin ise; idari sözleşme niteliği taşımayıp, özel hukuk kurallarına göre düzenlendiği kuşkusuzdur.

17. Dosyanın incelenmesinden; Arnavutköy Belediye Başkanlığı ile davacı arasında imzalanan, 2017/108777 ihale kayıt numaralı İmrahor Çok Amaçlı Hizmet Tesisi ve Meydan Düzenlemesi Yapım İşine ait 04/05/2017 tarihli sözleşme uyarınca iş süresinin 365 gün olarak belirlendiği, davacının 18/03/2018 tarihli dilekçe ile davalı idare tarafından kendisinden kesilen gecikme cezalarına itiraz ederek iadesini talep ederek cezasız süre uzatımı talebinde bulunduğu, devamında taraflar arasında devam eden yazışmalar sonucu davacının talep ettiği üzere cezasız şekilde süre uzatımı yapılmaması üzerine yüklenici ve idare arasında anlaşmazlık tutanağı düzenlerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yüksek Fen Kuruluna başvurulduğu, Yüksek Fen Kurulu Başkanlığının 30/04/2020 tarih ve 2020/41 sayılı kararı ile *"idaresince uzatılan süreye göre, işin bitim süresinin 09/08/2018 tarihi olduğu, bu tarihten sonra gecikmenin meydana geldiği her gün için, gecikme cezalı çalışılan süre içerisinde 4735 sayılı kanunun ek geçici 4. Madde uygulamasıyla ilgili olarak idarece işin durdurulduğu süre hariç olmak üzere uygulanacak ceza miktarında sözleşmenin 25. Maddesine göre işlem yapılmasına"* hükmedilmesi üzerinedavacı tarafından ilgili kararın ve kararda belirtilen gecikme cezalarının iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

18. Buna göre, idarelerce mal veya hizmet alımı için ihaleye çıkılması aşamasında ihalenin sonuçlanıp kesinleşmesine kadar geçen süreçte tesis edilen işlemlerin idari nitelikte olduğu kabul edilmekte ve bu aşamada ortaya çıkan anlaşmazlıkların çözümünün idari yargı yerlerine, ihalenin kesinleşmesi ve sözleşmenin akdedilmesinden sonraki aşamada idare ile yüklenici arasındaki sözleşmenin uygulanmasından doğan uyuşmazlıkların görüm ve çözümünün ise özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerlerine ait olduğu genel kabulü doğrultusunda; sözleşme imzalandıktan sonra, taraflarca sözleşme hükümlerinin yerine getirilmesi sırasında Sözleşmenin 18. maddesi hükmü kapsamında süre uzatımından, bir başka ifadeyle, sözleşme hükmünün uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlığın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği, adli yargının görevli olduğu dikkate alındığında da, adli yargı merciinin görevi olan bir konuda Yüksek Fen Kuruluna yapılan başvuru üzerine anılan Kurulca verilen kararın tarafları bağlayıcı olmasının uyuşmazlığın idari yargı merciinde çözümlenmesi sonucunu doğurmayacağı sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Gaziosmanpaşa 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 18/01/2023 tarih ve E.2022/254, K.2023/25 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Gaziosmanpaşa 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 18/01/2023 tarih ve E.2022/254, K.2023/25 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

02/12/2024 tarihinde, Üyeler Nilgün TAŞ, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞUYLA KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

KARŞI OY

Dava, davacı ile davalı Arnavutköy Belediye Başkanlığı tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 19. maddesi hükmüne dayalı olarak gerçekleştirilen ihale sonrasında imzalanan sözleşme uyarınca, süre uzatımına ilişkin (sözleşmenin tarafı olmayan ve yasal düzenleme uyarınca görüşü sorulan) davalı Bakanlıkça tesis edilen 30/04/2020 tarih ve 2020/41 sayılı kurul kararının iptali istemine ilişkindir.

Davalı Bakanlık, davacı ile davalı Arnavutköy Belediye Başkanlığı arasındaki sözleşmenin tarafı olmayıp, yasal düzenleme uyarınca süre uzatımı konusunda görüşü sorulan idare konumundadır. Bu haliyle davalı Bakanlık, davacı ile davalı Arnavutköy Belediye Başkanlığının tarafı olduğu sözleşmenin yerine getirilmesine taraf olmayan ve görüş sunulmasına ilişkin idari işlem tesis eden kamu kurumu olduğundan ona yönelik uyuşmazlığın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğunu düşündüğümden sayın çoğunluğun adli yargı yerinin görevli olduğu görüşüne katılmıyorum.

Üye
Nilgün TAŞ

KARŞI OY

04/01/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunumun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde; "Bu Kanunun amacı, kamu hukukuna tabi olan veya kamunun denetimi altında bulunan veyahut kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemektir." hükmü yer almaktadır.

05/01/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunumun "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde; "Bu Kanun, Kamu İhale Kanununa tabi kurum ve kuruluşlar tarafından söz konusu Kanun hükümlerine göre yapılan ihaleler sonucunda düzenlenen sözleşmeleri kapsar." hükmüne, "İlkeler" başlıklı 4. maddenin 3. fikrasında; "...Bu Kanun kapsamında yapılan kamu sözleşmelerinin tarafları, sözleşme hükümlerinin uygulanmasında eşit hak ve yükümlülüklere sahiptir. İhale dokümanı ve sözleşme hükümlerinde bu prensibe aykırı maddelere yer verilemez. Kanunun yorum ve uygulanmasında bu prensip göz önünde bulundurulur." hükmüne, ek 1. maddesinde; "Bu Kanuna göre düzenlenecek yapım ve yapım ile ilgili danışmanlık hizmet işlerine ilişkin sözleşmelerin uygulanmasında; sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti, ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki uyumsuzluk, iş programı ihtilafları, fiyat farkı ödenmesi ve hesaplanması, sürenin uzatılması ve ödenek aktarılması, geçici ve kesin kabul işlemleri, gecikme halinde uygulanacak cezalar, yaptırılabilecek ilave işler ve iş eksilişlerinde sözleşme anlaşmazlıklarını incelemede Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde yer alan Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı görevli ve yetkilidir." hükmüne, ek 2. maddesinde; "Yüklenici veya idareler, sözleşmenin uygulanmasından kaynaklanan anlaşmazlıklar nedeniyle yargılama veya Sayıştay incelemesine konu edilmemiş olmak şartıyla anlaşmazlığın çözümü için Yüksek Fen Kuruluna başvurabilirler. Yüklenici itirazları, sözleşmeyi düzenleyen idarelere, kesin kabul aşaması tamamlanıncaya kadar yazılı olarak yapılır. Bu itirazlar, ilgili idareler tarafından en geç otuz gün içinde Yüksek Fen Kuruluna gönderilir. Yüksek Fen Kurulu, itirazları en geç altmış gün içinde bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre inceleyerek karara bağlar ve bu kararlar ilgili idarece uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

Belirtilen yasal düzenlemeler çerçevesinde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, kamu hukukunu ilgilendirdiğinden, bu kanunlara dayanılarak yüksek fen kurulunca alınan karar ve yapılan işlemler, İDARECE UYGULANACAĞINDAN, iptali istemiyle açılan davaların, idari yargı yerinde görülmesi gerektiği görüşüyle karara katılmıyoruz.

Üye Üye
Mahmut BALLI Bilal ÇALIŞKAN